Ч. 183. Пятниця 15 (28) серпня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Криза на Угорщині. — Відмовлене урльопу воякам третого року служби і причини того. — Справи балканьскі і становище Росиї).

Справа кризи в угорскім кабінеті ще й доси не полагоджена і мабуть не зараз закінчить ся, позаяк дуже трудно знайти чоловіка, котрий би в теперішну пору хотів обняти провід в угорскім міністерстві. Характеристичне есть то, що майже всї політики, яких Цісар принимав, годять ся вповні з Короною, що справи мови команди у войску не можна ніяк тикати без шкоди як для Угорщини так і для Австрии, а мимо того всї чують, що нема иньшого способу, в який можна би успокоїти обструкцию, лиш якісь національні концесиї. Виходить з того, що майже всї виднійші політики угорскі не знають, як дати собі раду з опозициєю. Вчера розійшла ся була в Будапешті чутка, що в деяких кругах піднесено гадку, щоби як довго буде жити Цісар Франц Йосиф, нїхто не домагав ся заведеня угорскої мови в команді войсковій. Кажуть, що гадку піддають умисно, щоби тим способом партиї независимости дати можність якось викрутити ся з того заколоту, який она наробила. Такого способу залагодженя справи не бере однакож нїхто на серио.

Доси був такий звичай, що вояків найстаршого року асентирункового відпускали завсїгди по великих маневрах на урльоп. В тій цїли команди полків вже перед маневрами з початком серпня діставали приказ, щоби перевести роззброєне тих, котрі опісля мають піти на урльоп. Сего року перший раз того не буде. Ті, що були асентировані в 1900 р., не перейдуть сего року до резерви, лиш будуть мусїли служити найдовше аж до кінця року. Полкам, що стоять залогою у Видни, вже відчитано в приказі полковім, що після рішеня міністерства війни вояки третого року служби „поки що“ не перейдуть до резерви. Речинця, аж до котрого они мають служити, в тім приказї полковім не подано. Такий самий приказ відчитано і залозі в Ґрацу, та мабуть і в инших містах. То суть наслідки теперішної кризи мадярскої загорілости. В осени минувшого року старало ся правительство о підвисшене континґенту рекрутів в австрийскім парляменті і тут переперло свої заходи В угорскім парляменті справа ся стрітила на опір і партия независимости розпочала борбу обструкцийну, котра ще й доси не скінчила ся. Угорске міністерство війни в червни капітулювало перед угорскою обструкциєю і годило ся вже на дотеперішний контінґент 103.000, але обструкция тепер виступила і против звичайного контінґенту. Позаяк Цісар в послїдних днях рішив ся не признати нїяких національних концесий у войску, а речинець покликуваня рекрутів вже надходить, то не можна було спустити ся на скоре ухвалене континґенту рекрутів в угорскім парляменті і для удержаня армії в повній силї замість рекрутів треба було задержати довше третий рік. Але австрийский закон о рекрутах каже, що рекрутів можна лиш тоді і в такім числї покликувати, в якім то стане ся і на Угорщині. Коли же на Угорщині не можна нїчого вдіяти, бо парлямент не ухвалив нїчого, то не вільно і в Австриї покликувати рекрутів, хоч тут парлямент ухвалив жаданий контингент. Отже щоби не ослабити армії через відпущене на урльоп вояків з третого року служби, котрих не можна би заступити рекрутами, міністерство війни рішило ся взагалї не давати урльопу нікому з третого року служби, але не може тих людий задержати довше як до 1 сїчня 1904.

Ворохобни на Балканї нема кінця і Туреччина не може їй дати ради. О скілько демонстрация росийскої фльоти була потрібна, годі знати, але фактом есть, що она причинила ся до розширеня ворохобнї в сторонах, де єї доси не було: над Чорним морем. Як раз того дня, коли росийска фльота стану-

---

9)

Босна і Герцеговина

(Після Прайндльсберґер.-Мр., ? др. Вальтера Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

Коли вийти з двірця босаньскої зелїзницї, то іде ся заєдно европейскою частию, а все правим берегом Мілецки (Миленької), що пливе через ціле місто, а на котрій стоїть сїм мостів, то камінних то зелїзних. Минаємо войскові бараки, що займають 32 гектарів і обсаджені деревами, а відтак на право велику фабрику тютюну з будинком для дирекциї і великими робітнями та маґазинами. Тут знаходять роботу сотки босаньских дівчат, а фабрику можна оглянути, але насамперед треба попросити о позволене. Трохи дальше стоїть будинок дирекциї зелїзницї, що іде понад Босну, на ліво войсковий шпиталь, а поза ним при споді Горіци бараковий шпиталь. Оттут, де нинї стоїть кілька каварень та гостинниць, лютила ся дня 19 серпня 1878 найзавзятійша борба на улицях.

Опісля переходимо по мості через потік Кошова і за хвильку стаємо на хорошім місци під величезними липами. Над потоком, що журчить сподом і заслонений трохи деревами, стоїть тут мошея Алі-паші. Та й тут вела ся люта борба.

І щораз то нова несподїванка показує ся нашим очам. На старій площи Музаллах піднимає ся палата краєвого правительства, збудована в ренесансовім стилю, а коло неї другий великий, повний будинок, в котрім містить ся правительствена друкарня. На против по стрімкій з'убочи тягне ся міский парк; на сїм місци було колись просторе турецке кладовище. В буйній траві і межи корчами видко ще й тепер нагробники.

Аж коли зайти дальше в глубину міста, виступає знову всхідний характер міста. Тут стоять побіч европейских домів і доми збудовані в турецкім стилю, мошея посеред живописного але запустїлого турецкого кладовища, а з города, обведеного мурами, виглядає дім для сиріт, босаньских дівчат, побудований ще за турецких часів анґлїйскою філянтропкою панею Ірбі. Але коли подивити ся на рух на улицях, побачить ся зараз правдиво всхідну мішанину народів і ноші. Під тим взглядом задержало Сараєво свій ориєнтальний характер. Ще нинї виглядає тут місто далеко більше турецке, як Софія або Пловдив (Филипополь); все ще переважає краєва ноша; турбан і фес переважають, а на улицях видко все ще богато женщин в турецкій ноши, хоч вже зачинають переважати европейскі строї. Навіть босаньскі Сербки і католички лїпшого стану закидають вже феси, хоч їм при їх чорнім волосю так дуже до лиця, а за то убирають величезні капелюхи, хоч они зовсїм не підносять їх краси. Лиш магометанин остав ся вірний ноші своїх предків та й шпанїольскі жидівки держать ся ще старих звичаїв.

На кінци улиці Чемалюша, котрою ми доси ішли, завертаємо на право в улицю Франц Йосифа, на котрій тепер відбуває ся найбільший рух небосаньского населеня. Тут видко насамперед красне войскове касино, де в зимі відбувають концерти, балї та всїлякі товарискі забави В краснім городї, що тягне ся аж до Мілячки, грає лїтом войскова музика і тут сходить ся весь сараєвский елеґантний сьвіт. Зараз коло касина стоїть величавий будинок, в котрім містить ся висша ґімназия і препаранда (учительска семінария). Недалеко на ліво виднїє ся масивна греко-православна церков з банями. Коли завернемо на ліво в улицю Рудольфа, зайдемо за кілька хвиль перед католицку соборну церков, величезну камінну будівлю в романьсько-ґотицкім стилю; обі високі єї вежі сторчать мов піраміди в гору, а в углах обох ораторий позаду суть також малі вежі. Церков сю посьвячено в 1889. Стара католицка церков за турецких часів стояла в подвірю на так званім Лятінлюк (католицкім передмістю) над самою Міляцкою. Она була обведена довкола мурами і з поза них можна було розпізнати, яку важність має сей будинок, а сама низонька церковця могла лиш дуже мало помістити людий в собі. Аж ось в 1879 р. вибухнув страшний пожар, а в нїм згоріла і католицка сьвятиня. Пізнїйше побудовано коло так званого „нового конаку“, помешканя шефа краю, на площи до того часу стояв старий конак, малу церковцю, котру ще й тепер уживають.

Побіч соборної церкви стоїть просторий будинок пенсийного фонду босаньско-герцего-

ла коло Інадиї, напали ворохобники на чотири грецкі села та на місцевости Василіко і Інадію, де ще российскі війска були на суши. Мала турецка залога, що виступила проти ворохобників, більше не вернула а кількох жандармів також згинуло. Ворохобники мали на собі уніформи і були войсково зорґанїзовані. Ся подія кидає досить ярке ярке сьвітло на становище Росиї супротив ворохобні на Балканї. Що немало робили та роблять і всїлякі консулї российскі, щоби не допустити до успокоєня, се річ певна; чи то робить їх особиста бута, чи з гори уложений плян, се річ меншої ваги. В Константинополи розповідають собі тепер про таку сцену на улици межи Різа-пашою, а консулем Мандельштемом. Різа - паша приступив до консуля і відозвав ся до него по францускин: Mon chère ami! (Мій любий друже), а Мандельштем відповів єму на то: Пардон! Ми не приятелї! Ґенеральний інспектор Гільмі паша в Монастири мусїв внести жалобу аж до российского амбасадора в Константинополи на консуля Мандельштема, котрий з набитим револьвером в руцї входить до его комнати. Се чей досить характеризує становище Росиї на Балканї. Тепер однакож цар приказав, щоби консулї российскі старали ся обходити як найчемнїйше з людьми в Македонїї і своїм поступованем не визивали нікого.

Новинки.

Львів дня 27 го серпня 1903.

— **Є. Е. ґр. Лев Пінїньский,** бувший Намістник Галичини, прибув по довшім побутї за границею разом з женою до Львова.

— **Іменованя.** Видїл краєвий іменував Володислава Янушкевича ад'юнктом відділу рахункового і Ник. Городиского офіциялом.

— **Презента.** Ц. к. Намістництво надїлило о. Івана Глїбовицкого, греко-кат. пароха в Качицї на Буковинї, презентою на опорожнену парохію в Саджавцї цїсарского наданя.

— **Митрополичий Ординарият львівский** удїлив дня 24 с. м, (ч. 6.442) розрішене від посту для руских греко-кат. робітників в Нїмеччинї на харч, який дїстають від роботодавцїв.

— **В цїсарских маневрах** коло Комарна возьме участь крім кавалериї таком артилерия і піхота, а іменно по однім баталїонї з кождого полку піхоти львівского корпуса. По звичайних маневрах львівского корпуса коло Перемишля всї полки піхоти повернуть до своїх осїдків, і по двох днях відпочинку вимашерують визначені баталїони на поле цїсарских маневрів коло Комарна.

— **На направу доріг,** ушкоджених сегорічними повенями, удїлив краєвий Видїл повітам: Бяла, Бжеско, Хшанів, Лиманова, Мисленицї, Н. Санч, Н. Торг і Вадовицї по 2000 корон, Краків і Величка по 3000 корон і Жидачів 4000 корон.

— **Вписи до дївочої школи видїлової ім. Шевченка** з правом публичности у Львові (площа Стрілецка ч. 6) будуть відбувати ся 1 і 2 вересня рано від год. 9-ої до 11-ої, по полудни від 4-ої до 5-ої. Іспити вступні і поправчі будуть відбувати ся 2-го вересня від 4-ої години по полудни. Поданя до іспитів вступних належить вносити до 31 серпня на руки Мариї Білецкої у Львові, ул. сьв. Миколая ч. 8 II. поверх.

— **Отворенє руху** на части зелїзничого шляху Надвірняньске передмісте-Слобода рунґурска відложено з дня 25 на 27 с. м. з непредвиджених причин.

— **В краєвій школї гончарскій в Коломиї** розпічне ся рік шкільний дня 1-го вересня с. р. Зголошеня з долученем метрики і сьвідоцтва шкільного треба пересилати до дирекциї тої школи. Услівя принятя: окінчених 13 лїт житя, здоровлє і окінчена з добрим поступом народна школа або відповідне образованє набуте в инший спосіб. Наука обіймає два віддїли — гончарский і кафлярский і триває 3 роки. За вироби добре викінчені одержують ученики грошеві нагороди. Ученики убогі а спосібні одержують стипендийні підмоги.

— **Огнї.** З Кульчич коло Самбора пишуть: В неділю дня 23 с. м. около 4 год. пополудни вибух в селї Кульчичах рустикальних, самбірского повіта, грізний пожар. В однїй хвилї стануло в огни 5 хат разом із господарскими будинками і згоріли майже до тла. Шкода не дасть ся покищо обчислити, але мусить бути значна, бо в стодолах було повно збіжа. Майже всї будинки були обезпечені. То вже другий пожар сего лїта в Кульчичах. Недавно згоріла тут стодола, що правда порожна. В обох случаях тілько завдяки тому, що не було вітру і що хати були обсаджені густо деревами, огонь не розширив ся дальше. Причини обох пожарів незвістні.

— **Др. Александер Грабовский** отворив лїкарску канцелярию в Тернополи і ординує при улици Міцкевича (Паньска).

— **Народний фестин** відбуде ся дня 30 с. м. в Балинцях заходом тов. „Січ“. В склад проґрами входять найріжнороднїйші товариські гри і вправи: вільні, топірцями, пожарничі і т. д. Вечером крім комічних монольоґів та маґічних штук відограють члени товариства комедию в 1 актї „Урльопники“.

— **Аматорске представленє.** В пятницю дня 28 серпня в Копичинцях в домі під ч. 270, напротив костела, відограють аматори фантазию в трех дїях Льва Лопатиньского: „Перший Ґоральник“. Початок о годинї 7 вечером. Вступ на сидяче місце 1 кор., а для селян по 20 сотиків. Дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Копичинцях.

— **Нещаслива купіль.** З Жидачева пишуть: В неділю дня 23 с. м. о год. 5-ій по полудни утопили ся в Жидачеві два студенти, купаючи ся в ріцї Стрию. Се нещастє склало ся так, що один зі студентів, Володислав Ярош, не уміючи плавати, дістав ся на небезпечну глубину і почав потапати. Другий, Іван Сїтникевич, що перед вакациями здав матуру в Стрию, кинув ся его ратувати. Наслїдок був такий, що оба втопили ся. Тїла знайдено другого дня рано і то так, що Ярош тримав ся обома руками за шию Сїтникевича.

— **Країна золота.** З Девзону над рікою Юконом в Кльондайк надійшла вість, що там знов відкрито богаті золотодайні поля в околицях ріки Пеллї. Глядачі золота вже вирушили там цїлими товпами.

виньских урядників краєвих, в котрім містить ся почта і краєвий музей. Для чужинїв стоїть музей завсїгди отвором, для місцевих жителїв отворений він лиш три рази на тиждень. Для магометаньских женщин визначений окремий день, в котрім они можуть музей оглядати. Початок до сего музея дало приватне товариство а нинї єсть він в Сараєві одною із найперших займавостий, а конґрес археольоґів в 1894 р. розніс его славу по цїлім сьвітї. Найбільше его значінє в тім, що тут зложено множество всїляких річий з давних часів, викопаних в ріжних сторонах краю, а то з часів середновічних, римских а особливо дуже давних з доби доісторичної. Що ті річи зберегли ся аж до наших часів, причинило ся й турецке панованє в краю. Босаньскої землї, через котру з ходом тисячів лїт пересунуло ся множество народів зі своєю культурою, нїхто не рушив аж до найновійших часів, бо Турки кажуть: „Як би Аллах хотїв, щоби забирати скарби, які суть в глубинї землї, то був би їх поклав на верха“. Длятого то в Туреччинї аж до недавна можна було лиш з дуже великими трудностями виробити собі позволенє на закладанє копалень. А порпати ся в земли за старими річами магометанин взагалї не знає, хиба що розходило би ся о якісь закопані скарби. Босаньска земля єсть длятого невичерпаним жерелом старинностий з ріжних часів. Де не рушиш, всюди знайде ся щось цїкавого, під кождою скибою знайдеш якусь нову культурну верству.

О всїх тих скарбах дає сараєвский музей основне понятє. Давнїйше складав ся він лиш із чотирох комнат, тепер він вже в десятеро збільшив ся і треба вже буде ставити зовсїм окремий музей. Цїлий той краєвий музей складає ся з двох віддїлів: з археольоґічно-археольоґічного і з природописного. Перший віддїл подїлений на збірки доісторичні, римскі і середновічні, на збірки монет, різьблених дорогоцїнних каменїв і печатий та на збірки етноґрафічні. Природописний віддїл містить в собі збірки всїляких зьвірят, ростин і мінералів. За далеко би то завело, як би ми хотїли тут все описувати, що в тім музею знаходить ся; о тім треба би писати хиба цїлі книги. То лиш можна сказати, що до Сараєва варто хоч би лиш длятого одного поїхати, щоби оглянути его музей. Тож і не дивниця, що сюди приїздять учені з цїлого сьвіта.

Щоби пізнати житє в Сараєві, вистане лиш піти з музея кілька кроків вздовж улицї Фергадія. Ось і зараз станемо в Чаршії, шпаніольскій части міста, де єсть загальний базар. Тут найлїпша нагода пізнати тутешне житє. Аж тут можна набрати доброго понятя о тім, що значить торговиця у великім орієнтальнім містї. Нові улицї в Сараєві роблять широкі, макадамізують їх (висипують шутром, котрий притолочують великими зелїзними валками або т. зв. макадамами) або брукують і навіть роблять по обох боках тротоари. Склепи на европейский лад з широкими виставовими вікнами показують товари заходу, великі віденьскі каварнї, де єсть множество всїляких ґазет, аж просять ся, щоби зайти до них і трохи там посидїти. Лиш одна Чаршія осталась така сама, як була. Тих шїсдесять чи більше уличок, з яких она складає ся, суть все ще правдиво турецкі. В низьких, до улицї отвертих крамах (дуцан) сидять купцї і ремісники як давнїйше, підогнувши ноги під себе, та чекають, аж зайде якийсь закупник, хоч шпаніолї перенесли ся вже по части до більших крамів в инших частях міста. Але магометани все ще не знають ніякої конкуренцийної зависти, а коли в якімсь крамі нема жаданого товару, то закупника справляють дуже чемно до сусїда.

В Чаршії не важить ся ніякий чужий купець наймати собі склеп, та й не наймив би его, бо тут „вакуф“ (то само, що у нас „церковне майно“) має своє право а магометаньский церковний фонд не позволив би на то, щоби тут осїдав якийсь чужий купець. Тут мусять бути самі свої, хоч би й не тої самої віри. Для небосаньских купцїв єсть улиця Франц Йосифа, Чемалюша, Фергадія, улиця Рудольфа і инші. Де давнїйше були лиш самі доми богатих людий, там тепер крам коло краму. То вже не по орієнтальному, бо в правдиво турецкім містї єсть торговиця зовсїм віддїлена від прочого міста. Турок нїколи не сполучає свого дому з крамом; він хоче бути дома зовсїм свобідний. Торговельні інтереси залагоджує в своїм дуцанї в Чаршії. Там сидить він від рана аж до заходу сонця, доки аж муезін не завізве з мінарету до молитви. Тодї він замикає свою буду та іде домів. В крамі приймає він своїх знакомих, тут гостить закупника або приятеля чорною кавою, приймає циґаретами або чібуком. Тут сидить він на розстеленім коврі а в зимі гріє руки над гранею в манґалю, металевій посудинї. Він все має час, єму нїколи не пильно, а то спокійне его житє перериває лиш від часу до часу голос муезіна взиваючий до молитви; тодї він миє руки та іде до найблизшої джамії.

При тім в Чаршії зовсїм не спокійно; тут дуже рухливе житє, а в торгові днї така тут глота у вузких улицях, що аж страх бере, особливо, коли вючні зьвірята зі своїм набором заступлять улицю. Брук тут страшно лихий із самих ріняків то великих, то малих, а всюди вибої і ями, в котрі нога западає ся. Суть улицї повні лиш самої городнини. Там стоять цїлі гори мельонів, огірків, паприки, цибулї, всїляких родів капусти та купи овочів. В инших продають лиш само мясо і там висять всюди бараня, з котрих здоймлено шкіру; між тими суть знов крами лиш з хлїбом, в котрих турецкі пекарі „екмекджії“ в очах публики печуть паляницї з прісного тїста. Відтак приходить якась харчівня, або мала темна каварня, в котрій рівночасно голяр голить голови. Від часу до часу іде якийсь перекупник і голосним криком дає знати, що має такі а такі товари на продаж. Поміж товпу пхають ся продавцї

— **Релїґійне божевільство.** В Ярославі арештовано дня 22 с. м. вечером якогось молодика, що ходив цїлком голий улицями. Приведений на полїцию не дає нїяких пояснень анї що-до свого назвища, анї родини, анї звідки прибув. Молодик терпить на релїґійне божевільство, попадає в екстазу і тоді виголошує проповіди в язиках: нїмецкім, ческім, росийскім і польскім. Говорить дуже плавно і зовсїм льоґічно. Має около 20 лїт і оповідає, що був монахом у Воскресенцїв і як місионар проповідував в Росиї.

Телеграми.

Відень 27 серпня. Pol. Corr. доносить з Будапешту: Цїсар виїде дня 28 с. м. з Будапешту до Відня. По маневрах угорских поїде Цїсар дня 11 вересня знов до Будапешту і тоді наступить залагодженє теперішної кризи.

Будапешт 27 серпня. Комісия угорского парляменту приняла більшостию голосів реферат Сівака в справі звістного підкупства парляментарного, котрий доказує, що правительство і президент кабінету суть вільні від всякої вини і всякого підозріня о участь в тім підкупстві.

Марієнбад 27 серпня. Король Юрий грецкий приїхав тут інкоґнїто на кілька днїв. На двірци повитав єго король Едвард анґлїйский.

Константинополь 27 серпня. Коло Секліл на 110 кільометрів від Константинополя показав ся відділ македоньских ворохобників. Хоч то далеко від Константинополя, Порта зарядила средства осторожности і численні арештованя Болгар.

Курс львівский.

Дня 27-ого серпня 1903.	платять К. с.	жадають К. с.
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	535 –	545 –
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260 —
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	575 —	585 —
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	—·—	350 —
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	97·80	— —
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	— —
Банку гіпот. $4\frac{1}{2}\%$	100 80	—·—
$4\frac{1}{2}\%$ листи застав. Банку краєв.	101·70	102 40
4% листи застав. Банку краєв. .	98 75	99 45
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	98 50	—·—
„ „ 4% льос. в $41\frac{1}{2}$ лїт.	98 50	—·—
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	98 55	99 25
III. Облїґи за 100 зр		
Пропінацийні гал.	99 80	100 50
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	101·70	—·—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}\%$	101·75	— —
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	98·80	99 50
Позичка краєв. з 1873 по 6%	—·—	— —
„ „ 4% по 200 кор.	99·30	100·—
„ „ м. Львова 4% по 200К.	96 30	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	77·—	84 –
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	54 —	55 —
Угорск. черв. хреста (Курс віденьский)	26·50	27 50
Іт. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский)	—·—	—·—
Архік. Рудольфа 20К. (Курс віденьский)	68·—	72·—
Базиліка 10 К (Курс віденьский)	18 90	19 90
Joszif 4 К. (Курс віденьский)	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр. (Курс віденьский)	9·50	11.—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·24	11·40
Рубель паперовий	2·52	2·54
100 марок нїмецких	116 80	117 50
Доляр америк.	4·80	5·—

напитків, а кафеджія біжить з мідяною посудиною, в котрій має каву, та з чарочками до своїх знакомих, що не можуть вийти з краму до него. Чаршія єсть також зборним місцем всїляких жебраків, а давнїйше волочило ся тут ще множество нічних псів, але тепер вже їх якось не видко.

В крамах переважають европейскі товари, але можна ще знайти і орієнтальні материї, босаньскі, турецкі та перскі коври. Великий попит мають тут тоненькі босаньскі полотна, так звані без, ткані золотом і сріблом, котрі навіть і за границею виробили собі славу. Крім того продають тут ще всїлякі вироби філїґранової роботи, красні мідяні посудини і мисочки, столове начинє, збаночки на каву і т. п. Они бувають побілювані і украшені всїлякими дуже красними арабесками, але знаходять ся також посріблювані, позолочувані, або темної мідяної краски. Всї тоті правдиво босаньскі вироби бувають такої особлившої краси і так артистично зроблені, що можуть в кождім домі хоч би й як богатім служити за окрасу. Ножі і ножиці в деяких крамах бувають знаменитої роботи, иноді дамасценовані з виложеними вістрями і кістяними колодками. Ножиці суть довгі, вузкі, старосьвітскі з вигнутими вістрями, яких уживають ще лиш на всходї і в Норвеґії. Але в Боснї вже їх закидають, а зачинають уживати ножиць нашої форми. Особлившої доброти суть босаньскі шіряні вироби для щоденного ужитку, украшені вишивками, які можна побачити також на босаньских одежах.

Такий вже лад на сьвіті, що й в Боснї богато доси уживаних річий мусять змінити свої форми, та що товари заграничні мусять випирати домашні вироби. Длятого належить ся признанє краєвому правительству за то, що оно о скілько можна старає ся о то, щоби піддержати промисл артистичний, оживити єго і того рода виробам вишукати збут за границею. До того рода виробів належить жироване золотом і сріблом на дереві, виробльованє дутих і ґравірованих предметів із золота, срібла і міди. Краєве правительство засновало кілька державних робітень для виробів артистичного промислу в Сараєві, Фочи і Лївні, в котрих піддержують стару штуку та приміняють єї до предметів модного ужитку. Тут учать ся тої штуки лиш самі магометаньскі хлопцї від старих майстрів. До того рода виробів належать: вази, бонбонєри, касетки, рамцї до зеркалець і фотоґрафій, паравани, тарельчики, ліхтарі, щіточки, цигарниці, шпильки до капелюхів, броші, ґузики до маншетів, каламарі і прибори до писаня, столики, табуреги, ланцушки, збаночки, сервіси на каву і т. п. Також і для килимкарства оснувало правительство окрему робітню, фабрику, в котрій виробляють прекрасні смирнеськї, перскі і босаньскі килими і дивани. Множество дївчат всїляких віроісповідань учать ся тут тої роботи та й знаходять добрий заробок.

Килимкарство яко предмет домашного промислу мало колись в Боснї велике значінє і стояло високо. Килими в житю орієнтальних народів становлять найважнїйшу знадобу, длятого й в Боснї виріб килимів мав велику вагу. Але загальний упадок турецкого панованя відбив ся шкідливо і на сїй галузи промислу і від другої половини минувшого столїтя були вже добрі килими великою рідкостию. Переробльовано найдешевшу вовну, а анїлїнові краски виперли зовсім давні тревалі материяли уживані до крашеня вовни. Щоби піднести сей промисл і видержати конкуренцію заграничних торгів, правительство оснувало було зразу лиш одну робітню килимкарску в Сараєві, котрої задачею було оживити давний промисл, виробляючи килими після стародавних взірцїв і уживаючи до того як найлїпшого материялу.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).